

Εργασία Δημιουργικής Γραφής στα Κείμενα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Κείμενο: «Ερωτόκριτος», Βιτσέντσου Κορνάρου

- **Θέμα εργασίας:** «Συνθέτουμε τις δικές μας Μαντινάδες, εμπνεόμενοι από την ιστορία του Ερωτόκριτου και της Αρετούσας»

Ο Ερωτόκριτος και η Αρετούσα σε πίνακα του Θεόφιλου

(Πηγή:

<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CF%81%CF%89%CF%84%CF%8C%CE%BA%CF%81%CE%B9%CF%84%CE%BF%CF%82>)

- **Διδάσκουσα:** Γκενεράλη Αγγελική, ΠΕ02
- **Μαθητές/ τριες Γ'1 - Μαθητές/ τριες Γ'2**
- Στο πλαίσιο του μαθήματος της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας και με αφορμή το έργο του Βιτσ. Κορνάρου «Ερωτόκριτος», απόσπασμα του οποίου επεξεργαστήκαμε στην τάξη, δόθηκε ως εργασία δημιουργικής γραφής στους μαθητές/ τριες, το θέμα: «Συνθέτουμε τις δικές μας Μαντινάδες, εμπνεόμενοι από την ιστορία του Ερωτόκριτου και της Αρετούσας», αφού πρώτα τα παιδιά διδάχτηκαν τα βασικά χαρακτηριστικά αυτού του τύπου τραγουδιών με χαρακτηριστικά παραδείγματα. Η εργασία έγινε ανά δύο μαθητές / τριες, ώστε να παραχθούν ζεύγη ποιητικού λόγου που διαλέγονται μεταξύ τους. Στιχουργικά και υφολογικά δεν θυμίζουν όλα τα στιχουργήματα μαντινάδες, αλλά αποτελούν, όπως και να έχει, μια διάθεση ποιητικής έκφρασης και μετουσίωσης του «Ερωτόκριτου» από τους μαθητές / τριες.
- **Στόχοι της εργασίας:**
 1. Να γνωρίσουν οι μαθητές/ τριες, επί αφορμή ενός εμβληματικού κειμένου της Κρητικής Λογοτεχνίας, του «Ερωτόκριτου», ένα άλλο είδος ποιητικής έκφρασης, το χαρακτηριστικό στιχούργημα της κρητικής (και όχι μόνο) λαϊκής παράδοσης, τις μαντινάδες, που άπτονται μιας πλούσιας θεματικής.
 2. Να μετουσιώσουν το έμμετρο αφηγηματικό ποίημα του «Ερωτόκριτου» σε ένα άλλο είδος λαϊκής ποιητικής έκφρασης, με κοινό θέμα και κοινά βασικά χαρακτηριστικά.
 3. Να εμπνευστούν από την ιστορία του Ερωτόκριτου και της Αρετούσας και να την αποδώσουν με τον δικό τους ποιητικό τρόπο.
 4. Να αποδώσουν και σε μορφή ζωγραφικής απεικόνισης, τους πρωταγωνιστές του έμμετρου μυθιστορήματος μαθητές/ τριες που επιθυμούν εναλλακτικό τρόπο έκφρασης.

«ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΣ» Β. ΚΟΡΝΑΡΟΥ

ΕΡΓΑΣΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΡΑΦΗΣ

- **Θέμα εργασίας:** «*Συνθέτουμε τις δικές μας Μαντινάδες, εμπνεόμενοι από την ιστορία του Ερωτόκριτου και της Αρετούσας*»

Τμήμα Γ'1

➤ **Αθανασοπούλου Πένυ:**

Ερωτόκριτος:

Αγάπη λέξη ιερή, αγάπη λέξη θεία
που γράφεται μες στις καρδιές και όχι στα βιβλία.
Τέτοια αγάπη έχω για σε, γλυκιά μου Αρετούσα
που πάντοτε για εσένανε την μοίρα αφηφούσα.

Αρετούσα:

Πολλά χρόνια περάσανε στις φυλακής τα βάθη,
μα εσένανε δεν μπόρεσε η καρδιά μου να ξεμάθει.
Εσύ μού είσαι ο λογισμός, για σένα κάθε σκέψη
κι εάν ποτέ χάσω εσέ, η ζήση θα τελέψει.

➤ **Αστεριώτη Αντωνία:**

Ερωτόκριτος:

Είμαι Ερωτόκριτος εγώ,
καρδιά, θα σε ζητήσω.
Στην αγκαλιά σου, Αρετή,
όρκους να σου χαρίσω.

Αρετούσα:

Αρετούσα και Ερωτόκριτος
Στον κόσμο παραδείσι,
Γιατί η αγάπη μας μπορεί
Το φόβο να νικήσει.

➤ **Βαγγελάτος Φίλιππος:**

Ερωτόκριτος:

Μοιάζεις με φεγγάρι,
τη νύχτα λαμπυρίζει.
Αχ, και να' μounα πουλί
Για να σε προσεγγίσω!

Αρετούσα:

Δεν είναι θέση εύκολη
αυτή που είμαι τώρα.
Εύχομαι να με παντρευτείς,
με το φιλί στο στόμα.

➤ *Γιαννοπούλου Νίκη – Δριμάλα Αντωνία:*

Ερωτόκριτος:

Αρετούσα μου γλυκιά, στα βάθη τση καρδιάς μου,
κάθε στιγμή σε σκέφτομαι, ζεις μες στ' όνειράς μου.

Χωρίς εσένα η χαρά, σ' εμένα δε χωράει,
και το κορμί μου αρρωσταίνει, κι η ψυχή βογκάει.

Μη λησμονείς τα λόγια μας, τις ώρες που 'χουμε ζήσει,
και πες μου, είν' αλήθεια πως θαρθείς να με γνωρίσεις;

Αρετούσα:

Ερωτόκριτε καλέ, για σε χτυπά η καρδιά μου,
κι ό,τι κι αν πεις, το φυλαχτό κρατώ στην αγκαλιά μου.

Μα πώς να ζήσω το κρυφό, τον πόθο μου να σβήσω,
και δίχως εσέ, αστέρι μου, πώς θα ξαναζήσω;

Αν κι η ζωή μας χωριστά, μακριά και δίχως άκρη,
στα όνειρά μου, αγαπημένε, μ' αγκαλιάζεις πάλι.

Ερωτόκριτος:

Άκου, Αρετούσα, τα βουνά, τις θάλασσες κι αν περάσω,
τον δρόμο θα 'βρω για εσέ κι ό,τι έχασα θ' αλλάξω.

Θα γίνω άνεμος κρυφός, κι ουρανός στη νυχτιά σου,
κι αντάμα θα βρεθούμε πάλι, στο πιο γλυκό όνειρό μας.

Αρετούσα:

Ερωτόκριτε, την πίστη μου σε σένα δε θα χάσω,
κι αν ο καιρός στα δύσκολα το βλέμμα μου το σβήσει,

την αγάπη μας, την υπόσχεση, ποτές δεν θα μισήσω.
Θα ζούμε, αγαπημένε μου, μαζί μες στ' όνειρό μας.

Πεζόστρατος:

Ηράκλη, τ' άκουσες τα νέα του Ερωτόκριτου μας,
για την Αρετούσα την όμορφη, τση Κρήτης το καμάρι;

Σαν λιοντάρι εστάθηκε για κείνη, κι όρκο έχει πάρει,
πως μόνο εκείνη θ' αγαπά, κι ό,τι κι αν πει ο κόσμος.

Ηράκλης:

Τ' άκουσα, Πεζόστρατε, και θαρρώ πως είν' γενναίος,
γιατί στην ομορφιά τση αγάπης του, στάθηκε σάν πρίγκιπας μοιραίος.

Μα πως να ξέρω αν η αγάπη του, τη μοίρα θα νικήσει,
ή θα χαθεί στα βάσανα και στου χρόνου τη βροχή.

Πεζόστρατος:

Ηράκλη, ο έρωτας τους είναι δυνατός, σαν βράχος μες στη θάλασσα,
κι αν η ζωή τους φέρνει χωρισμούς, δε σβήνει η φλόγα η πλέρια.

Η Αρετούσα τον αγαπά με την ψυχή και το κορμί της,
κι ό,τι κι αν πει ο κύρης της, εκείνη είν' μαζί του.

Ηράκλης:

Μα η τιμή κι η οικογένεια δεν είναι παίξε γέλασε,
κι ο βασιλιάς, εγώ ποτέ δεν δέχομαι της αγάπης τα παιχνίδια.

Μακάρι ο κόσμος να γενεί γι' αυτούς λίγο πιο πράος,
να ζήσουνε μαζί ζωή, κι ο πόνος να 'ναι λίγος.

Πεζόστρατος:

Αληθινή η αγάπη τους, θαρρώ κι όλος ο κόσμος το 'χει νιώσει,
και σαν βουνό στέκει ο καημός, στ' αδέρφια μας εκείνα.

Μα η αγάπη δεν λυγά, δεν υποτάσσεται στο χρόνο,
κι αν αντέξουνε στ' όνειρο, μαζί θα βρούνε δρόμο.

Ηράκλης:

Ας είναι τότε τυχεροί, κι ας δώσει η μοίρα χάρη,
ο Ερωτόκριτος κι η Αρετούσα, στ' αλήθεια να 'βρουν βάρη.

Να ζήσουνε μαζί ζωή, στον κόσμο τους να λάμψει,
και σαν εμάς να στέκουνε, στον έρωτά τους σκλάβοι.

➤ **Γιαννόπουλος Ιωάννης:**

Ερωτόκριτος:

Ερωτόκριτος εγώ
και άξιο παλικάρι
χωρίς την Αρετούσα δεν μπορώ
με το στητό καμάρι.
Αρετούσα μου γλυκιά,
και χλιοπαινεμένη,
για λίγο να σε πάρω αγκαλιά
σαν την Ωραία Κοιμωμένη.

Πεζόστρατος τεράστιος
όλο ομορφιά και χάρη.
Σαν τον Ηράκλη δε θα βρεις
πού χει τέτοιο καμάρι!

➤ **Γραμματσούλια Μαρία:**

Ερωτόκριτος:

Όσο μακριά κι αν βρίσκεται
Και αν πονεί η καρδιά μου
Γύρισα πολύ γρήγορα
Κι έσωσα τη γενιά μου.

Ηράκλης:

Ο Ρήγας, θύμωσε πολύ
Ρωτόκριτο εξορίζει
Μα η μέρα τ'όθελε πολύ
Πίσω να του γυρίζει!

➤ **Δάρμα Αδαμαντία:**

Ερωτόκριτος:

Τέτοιαν αγάπη δεν θα βρω
τον κόσμο κι αν γυρίσω
Μα θέλουνε, ματάκια μου,
εσένα να χωρίσω.

Αρετούσα:

Μου'ρθαν τα νέα τα κακά
Και ράγισε η καρδιά μου
Μα προτιμώ το θάνατο
Χωρίς εσέ σιμά μου.

Ερωτόκριτος:

Θα φύγω, Αρετούσα μου,
θα φύγω γι' άλλους τόπους.
Αυτό προστάζει ο κύρης σου
και τούτο εγώ θα κάμω.

Αρετούσα:

Μη φύγεις, Ερωτόκριτε,
Και μη με αφήσεις μόνη.
Ξανά θα πάω να τονε βρω
Το λόγο του ν' αφήσει.

Κι αν τύχει και μου αρνηθεί
μαζί θα βρούμε λύση.

Ερωτόκριτος:

Τα σκέφτηκα, Αρετούσα μου,
Όλα αυτά τα λόγια.
Και η λύση είναι μόνος μου
να φύγω κάποια χρόνια.

Αρετούσα:

Θα περιμένω ολημερίς
Κι ολονυχτίς στα χρόνια
τον ερχομό σου, αγάπη μου.
Και την κατάλληλη ώρα
που εμείς οι δυο θα σμίξουμε
Σε τούτη εδώ τη χώρα.

➤ Δημητριάδης Ιωάννης:**Ερωτόκριτος:**

Αλίμονο, Αρετούσα μου,
Και τι κακό μας βρήκε!
Χώρια να θέλουν να' μαστε
μακριά και ξεχασμένοι.

Αρετούσα:

Όχι, Ερωτόκριτε καλέ,
και δεν θα τους περάσει!
Εμείς οι δυο θα μείνουμε
Μαζί κι ας ζούμε χώρια.

Έτσι η αγάπη μας θα ζει
Μακριά απ' τη διχόνοια.

➤ **Δούβρης Ανδρέας:**

Πεζόστρατος:

Ηράκλη, τη χέρα της κόρης σου
αν δε μου τηνε δώκεις
με το γιο μου να την παντρέψω
θα' ρθω να τηνε κλέψω!

Ηράκλης:

Πεζόστρατε, πες μου έναν καλό λόγο ν' ασχοληθώ
μαζί σου να μιλήσω.
Αφού εγώ προσωπικά
Δεν έχω κάτι να κερδίσω.

➤ **Ζαφειρόπουλος Αντώνιος:**

Ερωτόκριτος:

Ηράκλη μεγάλε και τρανέ,
που έχεις μεγάλη χάρη
σαν τον Ρωτόκριτο δεν θα βρεις
τέτοιο άλλο παλικάρι.

Αχ, Αρετούσα να ξερες,
που χάνεις τέτοιον άντρα.
Λαμπρός, κομψός και χαρωπός,
άλλος δεν θα υπάρχει.

Μην πεις «όχι», Αρετούσα μου,
το χέρι σου ζητώ.
Γιατί αν δεν σε πάρω εγώ
μες στο σκοτάδι θα χαθώ.

➤ **Ζαφειροπούλου Θεοδώρα:**

Πεζόστρατος:

Ποιος είδε αγάπη να κρατά
αιώνια στο χρόνο
παρά του Ερωτόκριτου
και τσ' Αρετούσας μόνο.

➤ **Θεοδωροπούλου Γεωργία – Μαρία:**

«Ερωτόκριτος και Αρετούσα»:

Μια εικαστική δημιουργία της μαθήτριας του Γ'1, Θεοδωροπούλου Γεωργίας

➤ **Καϊάφα Μυρτώ:**

Ερωτόκριτος:

Πάντα θλιμμένη, χαίρεται η δόλια η καρδιά μου
Για εσένα, Αρετούσα μου, θα χάσω τα μυαλά μου!
Για εσένα που'σαι ακριβή, που'σαι ζωή και φως μου.
Χωρίς εσένα ο θάνατος γίνεται αδελφός μου.

Αρετούσα:

Τα μάτια και η καρδούλα μου
εσένα συλλογιούνται.
Κι όπου κι αν πάω, κι αν βρεθώ,
εσένα αναζητώ.

Ηράκλης:

Πεζόστρατε, τι με θωρείς
με μάτια ετσά μεγάλα;
Νομίζεις κουζουλάθηκα
ή θα τα βάψω μαύρα;

➤ **Καλογεράς Νεκτάριος:**

Ερωτόκριτος:

Τα μάτια σου είναι θάλασσα

Κι όποιος κι αν ταξιδέψει
πρέπει να το σκεφτεί καλά,
γιατί θα κινδυνέψει!

➤ **Καραβούλιας Απόστολος:**

Ερωτόκριτος:

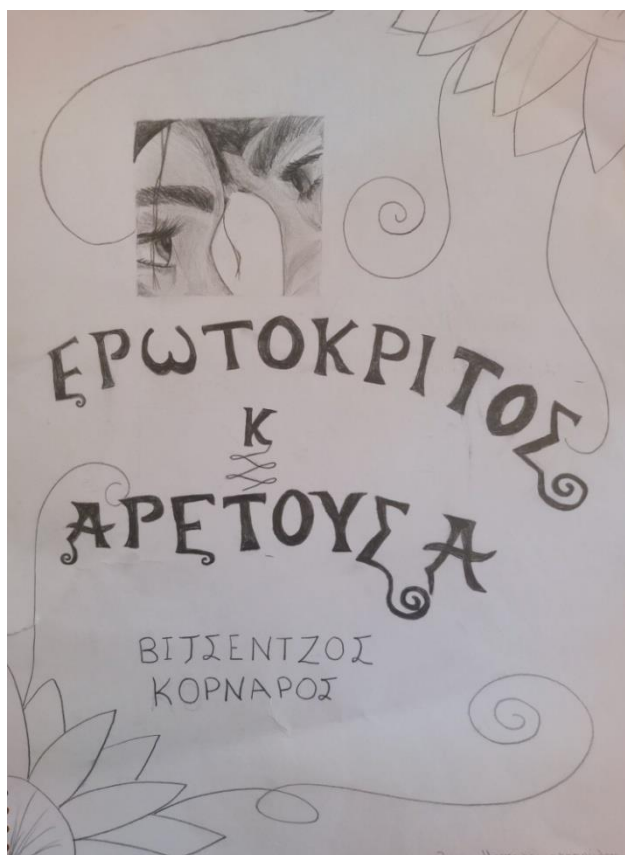
Μια μαντινάδα έγραψα,
Αρετούσα, εγώ για σένα,
για να σου πω πως σ' αγαπώ!

Παράτα τον πατέρα σου
Κι έλα κρυφά σ' εμένα.

Αρετούσα:

Με χαρά θα το έκανα,
Ερωτόκριτε για σένα!
Όμως ο πατέρας μου
Άλλα κανόνισε για μένα.

➤ **Κοντογεωργοπούλου Ζωή:**

«Ερωτόκριτος και Αρετούσα»:

Μια εικαστική δημιουργία της μαθήτριας του Γ'1, Κοντογεωργοπούλου Ζωής

Τμήμα Γ΄2

➤ *Κατσάρης Αλέξανδρος:*

Άνδρας με μπέσα και αρχές
και με ωραίους τρόπους
ξεχωριστός θα γίνεται
πάντα σ' αυτούς τους τόπους.

➤ *Κουτρομάνης Χρήστος - Κρίκης Κωνσταντίνος:*

Ερωτόκριτος:

Η αγάπη μας δεν ήταν αρκετή
για ν' αλλάξουμε του πατέρα σου τη γνώμη.
Γι' αυτό είμαι τώρα μακριά
κι εσύ είσαι πλέον μόνη.

Αρετούσα:

Κοιτώ ψηλά τον ουρανό
και σκέφτομαι εσένα
που έφυγες πολύ μακριά
και είσαι πια στα ξένα.

Κοιτώ ψηλά τον ουρανό
κι απολαμβάνω τ' άστρα.
Σκεφτόμουν εσένανε
που ήσουν μακριά
και δεν θα λέγαμε ξανά
ούτε μια «Καλημέρα».

➤ *Κούρτης - Σακαρέλης Μιχαήλ:*

Αρετούσα:

Εγώ, η πριγκίπισσα αυτού του τόπου,
η πιο πλούσια αυτού του τόπου,
η πιο όμορφη αυτού του τόπου,
η μόνη Αρετούσα αυτού του τόπου,
είναι κρίμα να είμαι
και η πιο δυστυχισμένη αυτού του τόπου.

Κόρη του ξακουστού και μεγάλου βασιλιά Ηράκλη,
που το μόνο που ήθελε ήταν να με δει ευτυχισμένη.
Με αυτά που έκανε όμως ευτυχισμένη δεν θα με δει.
Εγώ στη ζωή μου αγάπησα έναν και μοναδικό,
Τον ξακουστό Ερωτόκριτο του Πεζόστρατου.

Είμαι όμως πολύ δυστυχισμένη, γιατί ο πατέρας μου

με άλλον ήθελε να με παντρέψει, χωρίς την άδειά μου,
χωρίς να με ρωτήσει αν θέλω, χωρίς να με καταλάβει
κι άλλα πολλά χωρίς...

Ερωτόκριτος:

Εγώ, ένας φτωχός άνθρωπος,
Εγώ, ο υιός του Πεζόστρατου,
εγώ, ένας απλός άνθρωπος,
εγώ, ο Ερωτόκριτος,
που το λέει και τ' όνομά μου.
Ερωτεύτηκα μόνο μια στη ζωή μου,
την ξακουστή σε όλους Αρετούσα.

Γεννήθηκα φτωχός σε μια οικογένεια,
Μπορεί να γεννήθηκα φτωχός,
αλλά πάνω από όλα τίμιος.
Δεν μου αρέσει να κοροϊδεύω τον άλλον,
αλλά ούτε να με κοροϊδεύει!

Την Αρετούσα την αγάπησα πάνω απ' όλα.
Είναι η γυναίκα που άμα δεν την αποκτήσω θα πεθάνω!
Χωρίς αυτήν η ζωή δεν έχει νόημα.
Χωρίς αυτήν η ζωή είναι άδεια.
Χωρίς αυτήν ΔΕΝ υπάρχει ζωή!

➤ **Λαδά Δήμητρα:**

Ερωτόκριτος:

Αγαπημένη μου Αρετούσα,
εγώ ο έρμος για εσένα όλη νύχτα ξενυχτούσα.
Μια σκέψη είχα όλη νύχτα,
πώς θα διαβώ στον ύπνο σου να'ρθω.

Αρετούσα:

Πλούτη, παλάτια και λεφτά,
χρυσάφικα και λούσα,
όλα τούτα τ' αρνήθηκα
για μια καρδιά απούσα.

➤ **Μιχαλάς Ιωάννης:**

Αρετούσα:

Και με σπασμένα τα φτερά
στις φυλακές του κόσμου
θ' αντέξω σαν την Αρετή
ίσαμε να' ρθεις, φως μου.

➤ **Ξυπολιά Όλγα:**

Ερωτόκριτος:

Τα δυο σου μάτια σου κοιτώ,
τον ουρανό μου χάνω.
Πέφτει η μοίρα πάνω σου
κι αρχίζω να σε χάνω.

Αρετούσα μου καλή,
γλυκιά κι ονειρεμένη,
τα «θέλω» του πατέρα σου
σε κάνουν δυστυχισμένη.

Τα πλούτη ο πατέρας σου
τα βάζει πάνω από όλα.
Όμως με την αγάπη μου
θα τ' αναιρέσω όλα.

➤ **Οικονόμου Αριστέα – Σκόνδρα Έλενη Κιάρα:**

Ερωτόκριτος:

Όμορφή μου πριγκιπέσσα,
ξέρεις πόσο σ' αγαπώ.
Πόσες δυσκολίες περνάω
για να σε παντρευτώ.
Πίστεψέ με, θα βρεθούμε
Πάλι μαζί εσύ κι εγώ.

Αρετούσα:

Γλυκέ μου Ερωτόκριτε,
Κι εγώ σε αγαπώ,
όσο κι αν ο πατέρας μου
δεν θέλει να σε παντρευτώ.

Πεζόστρατος:

Καλέ μου Ηράκλη βασιλιά,
Στα γόνατά σου πέφτω,
σ' εκλιπαρώ την κόρη σου
ο γιος μου να την πάρει.
Ευτυχισμένοι πια μαζί
για μια ζωή να ζήσουν.

Ηράκλης:

Φτωχέ ανθρωπάκο, πώς τολμάς
κι έρχεσαι εδώ ζητώντας
της κόρης της μονάκριβης

το χέρι να σου δώσω;

Σήκω και φύγε από δω!
Σκυμμένο το κεφάλι!
Και φύγε μην σε ξαναδώ
Γιατί θα μου ρθει ζάλη!

➤ **Παχή Ουρανία:**

Αρετούσα:

Χρόνια πολλά ανέμενε ωσάν την Αρετούσα
και το κρατούσε μυστικό για εσένα πως πονούσε.
Με άλλον προσπαθήσανε να σε επροξενέψουν
και αυτό που νιώθεις μέσα σου πολύ να τα εμπερδέψουν.
Σε κλείσανε σ' ένα κελί, μα η αγάπη έγινε πουλί
κι όλο ζητάει Ρωτόκριτο για να βρει και να ιδεί.

Ερωτόκριτος:

Για εσένα, Ερωτόκριτε, θε να' ναι η Αρετούσα
Και για κανέναν άνθρωπο δεν θα ξανά 'ναι μούσα.
Γενναίος ήσουν πολύ, όλη η πλάση να σωθεί.
Κέρδισες με την αξία σου τούτη την αναγνώριση
Και μες στον κόσμο άλλος κανείς δεν βρήκε τέτοια πρόκριση.

➤ **Σκόνδρας Χαράλαμπος:**

Ερωτόκριτος:

Όσο θα ζω θα σ' αγαπώ
κι αν τύχει και πεθάνω
θα σ' αγαπώ και πιο πολύ
απ' τον ουρανό επάνω.

Σου είπα «Σ' αγαπώ»
και κοίταξα τα άστρα
και μου 'ρθε κατακούτελα
Μια σπασμένη γλάστρα.

➤ **Τσεγγενές Γεώργιος:**

Ρετούσα κι ο Ρωτόκριτος,
ζευγάρι λατρεμένο,
που βάσανα επέρασε,
μα έμεινε ερωτευμένο.

Με φόβο πάει ο Πεζόστρατος
στο πλούσιο παλάτι,
γιατί ξέρει πολύ καλά
το «όχι» του Ηράκλη.

➤ **Νικολακόπουλος Νικόλαος:**

«Ερωτόκριτος και Αρετούσα»:

Μια εικαστική δημιουργία του μαθητή του Γ'2, Νικολακόπουλου Νικολάου
